

God overlevelse giver god økonomi

For både mælkeproducenten og slagtekalveproducenten er der bedre økonomi i krydsningskalve efter kødkvægstyre frem for tyrekalve efter renracede malkekvegracer. Når krydsningskalvene samtidig har en far med et højt X-indeks vil kalvene have en højere produktionsværdi, og det skyldes blandt andet en bedre ungdyroverlevelse, der bidrager til en højere produktionsværdi.

En træls start på dagen er at finde en død kalv. Det påvirker den faglige stolthed ved at være kvægproducent, og så koster det økonomisk. Ærgrelsen stiger kun desto ældre kalven er, og det samme gør det økonomiske tab. Hvor mange kalve der overlever, er både afhængig af management og genetik. Det positive er, at du som kvægproducent kan påvirke begge dele.

Nordisk afprøvet tyre har ungdyroverlevelsens indekser

Det store registreringsarbejde der udføres i Danmark, Sverige og Finland, er grundlaget for at kødkvægstyre som afprøves på nordiske malkekøer vil få indeks for ungdyroverlevelse, når kalvene har gennemført opdrætsperioden. Udvælger du tyre efter X-Mælkeproducent (X-mælk) vil tyren have indekser for ungdyroverlevelse. Husk imidlertid også at bruge sæd efter ungtyre, da ungtyreafprøvningen er grundlaget for at finde den fremtidige nye toptyr.

[X-indekser for kødkvægstyre \(landbrugsinfo.dk\)](http://landbrugsinfo.dk)

Hvad er ungdyroverlevelsensindekset?

Ungdyroverlevelse beskriver evnen for tyrenes afkom til at overleve deres opvækstperiode. Ungdyroverlevelsensindeks er det delt i to delindekser, som omfatter den tidlige periode 1-30 dage, og den sene periode 31-200 dage. I den tidlige periode er kalven hovedsageligt ved mælkeproducent, mens kalvene i den sene periode, er ved slagtekalvsproducenten. Begge delindekser indgår i X-Mælkeproducent indekset, da de begge påvirker mælkeproducenten økonomisk. For mælkeproducenten har det en direkte effekt, om kalven lever, når den kan sælges. Ved afregning i DMS afregningsmodellen indregnes delindekset for sen periode for ungdyroverlevelse i X-Slagtekalv (X-slagt), hvorved kalve efter tyre med høj ungdyroverlevelse giver en bedre afregning for mælkeproducenten.

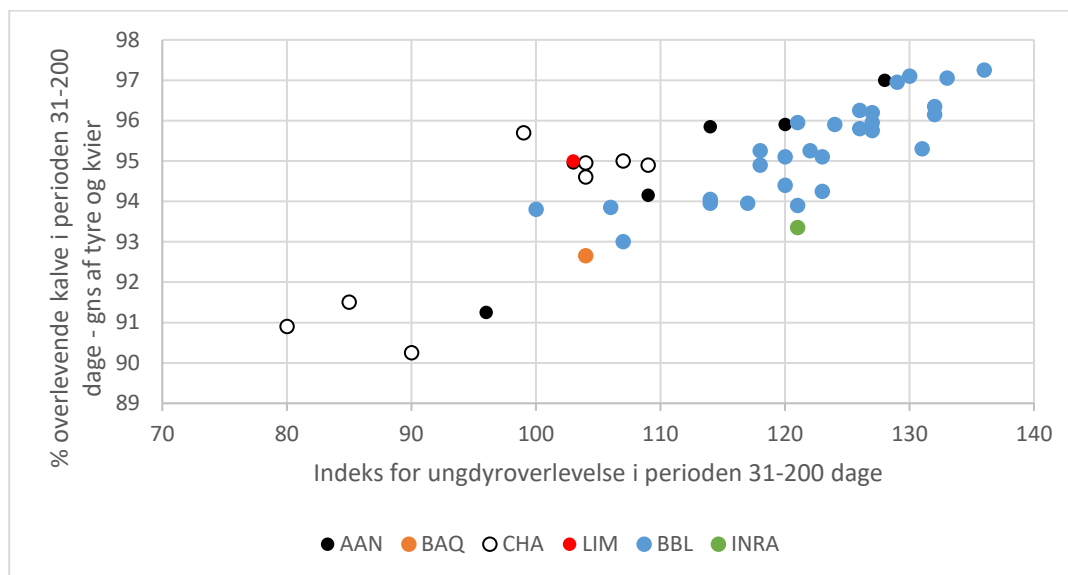
Kalve efter tyre med høj ungdyroverlevelse har større chance for at overleve

Det kan dokumenteres at kalve efter tyre med højere indekser for ungdyroverlevelse, i praksis har større chance for at overleve opvækstperioden. I figur 1 ses sammenhængen mellem et højere indeks for ungdyroverlevelse sen periode (dag 31 til 200), og andel af kalvene som overlever perioden. Det ses at en større andel kalve som overlever giver et højere indeks. Ved indeksberegning korrigeres for effekter, som ikke skyldes avl, og derved kan to tyre have samme indeks for ungdyroverlevelse, men forskellig procent kalve som overlever.

I figur 1 kan for eksempel ses to tyre der begge har 107 i ungdyroverlevelse, men 95 procent af kalvene efter den ene tyr overlever perioden, mens der kun er 93 procent af den anden tyrs afkom der overlever perioden. Forskellen kan fx skyldes at afkommet går i forskellige besætninger, og den ene af tyrene har meget afkom gående i besætninger hvor mange kalve overlever. Tyren der har færre kalve som overlever, kan have hovedparten af kalvene født om vinteren, og derved flere afkom der fx dør af lungebetændelse.

Overordnet overlever omkring 96 % af kalvene fra 1-30 dage, mens det er 95 % af kalvene fra 31-200 dage. Vælges en tyr med 10 indekseenheder højere ungdyroverlevelse, vil det betyde, at 0,5-1,0 % flere kalve

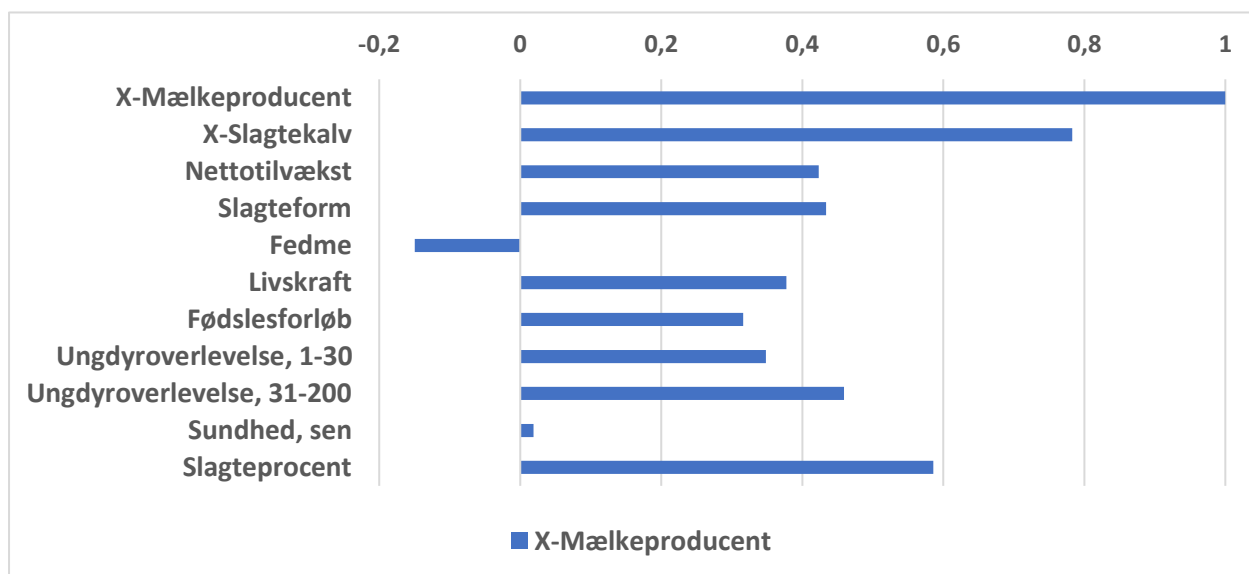
overlever i perioden fra 1-30 dage efter fødsel, mens 0,75-1,35 % flere kalve overlever i perioden fra 31-200 dage efter fødsel.

Figur 1. Indekset for sen ungdyroverlevelse i forhold til % overlevende kalve for tyre efter seks kødkvægsracer

I figur 2 ses korrelationen mellem indekserne inden for Dansk Blåkvæg. Korrelation fortæller hvad avlsfremgangen er for de forskellige egenskaber, i forhold til den maksimale avlsfremgang, når der i dette tilfælde avles efter X-Mælkeproducent. For ungdyroverlevelse ses en fremgang på henholdsvis 35 og 45 procent for tidlig og sen periode. Det er flotte fremgange, og den sene periode er blandt de delindekser med størst fremgang.

Ungdyroverlevelse er en vigtig egenskab, men husk at uanset hvilken kødkvægsrace du vælger som mælkeproducent, så skal du kigge efter X-Mælkeproducent, da det giver dig den samlet bedste økonomi.

Figur 2. Korrelationer mellem indekser inden for Blåkvægstyre. Bjælkerne viser den procentvise fremgang for egenskaber, i forhold til den maksimale opnåelige avlsfremgang, når der avles efter X-Mælkeproducent.